N°. 227. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 24 en 25 September.

Frankrijk.

Parijs, den 21sten September.

Er wordt, misschien op zeer losse grond, verzekerd dat de koning van Wurtemberg met verscheidene leden van zijn gezin, het aanstaande huwelijk van den Hertog *Alexander* met de prinses *Maria van Orleans*, te Parijs, zou komen bijwonen. Men voegt er bij dat de kroonprins van Pruissen zich om die reden insgelijks herwaarts zou begeven.

— De bladen dezer hoofdstad behelzen overigens geen het minste binnenlandsch nieuws van eenig aanbelang.

— Volgens eene opgave door het dagblad van Toulon medegedeeld, zou het expeditionaire korps, hetwelk eerstdaags tegen Constantine zal oprukken, uit 13,000 infanteristen en 2000 ruiters bestaan, en door 60 stukken geschut vergezeld worden. In de kampen zou men 2000 weerbare manschappen en een duizendtal herstellende zieken achterlaten; terwijl beweerd wordt dat het genoemde korps eene voorhoede zal hebben, die grootendeels uit de door onze regering bezoldigde arabische hulptroepen zal bestaan. — Hetzelfde blad berigt dat de stoombrik de *Tartaar* last had gekregen om zich ter afvaart gereed te houden, en dat dit vaartuig bestemd zou zijn om aan den schout-bij nacht *Lalande* het bevel over te brengen dat hij met zijn eskader voor Tunis en Bona moest blijven liggen, tot dat de expeditie zou zijn afgeloopen.

— Den 19den zou de brik *l'Alerte* van Toulon vertrekken om depeches naar den kommandant van de *Hercules* te brengen, op welken bodem zich de prins *de Joinville* bevindt.

— Heden zijn geene nadere telegraphische depeches omtrent Spanje bekend geworden. — Uit de gewone berigten van het oorlogs-toneel vernemt men niets nadere van de verrigtingen der hoofdmagt van den Pretendent, noch wegens die van de generaals der christinos. Alleen heeft men een schrijven uit Bayonne van den 14den onderteekend, waarin verslag gegeven wordt van eene, het schijnt, vrij ernstige ontmoeting tusschen de in het Noorden aanwezige krijgsmagt der beide partijen, en hetwelk van den volgenden inhoud is:

" De brigadier *Ulibarri*, bevel voerende over de divisie *Ribera*, sterk 3600 infanteristen, 140 ruiters en 4 stukken geschut, heeft zich den 14den des morgens zeer vroeg van Lerin naar Allo begeven, hetwelk door de karlisten bezet werd. Toen de inwoners van deze plaats vernamen dat er eene christinische kolonne tegen dezelve in aantogt was, werden zij zoo zeer met schrik vervuld, dat alles wat vervoerbaar was, door hen werd bijeengezameld en zij met grijsaards en kinderen hunne woningen verlieten. Tegen tien ure des morgens rukte de voorhoede der kolonne Allo binnen, en wisselde eenige geweerschoten met de karlistische guerillas die zich in de heggen verscholen hadden. Eenige oogenblikken later kwam het gros der kolonne met den generaal *Ulibarri* aan, en vond geen menschelijk wezen in het geheele plaatsje. — De karlistische generaal *Garcia*, heeft vervolgens met het 3de en 6de bataillon Navarrezen een eskadron kavallerie en eenige afzonderlijke kompagnien, de hoogten van het nabij gelegene Dicastillo bezet, met oogmerk om de kolonne van *Ulibarri* den pas naar de vallei van Solsona af te snijden, alwaar de karlisten eene groote hoeveelheid koren verzameld hebben. De brigadier *Ulibarri* vormde daarop een plan van aanval en rigtte zich op Dicastillo, eene reserve te Allo latende, om deze verlatene plaats op het ongevuldigst te plunderen. Deze nieuwe beweging der christinos verspreidde te Estella geene geringe ontsteltenis en deed een deel der bevolking en de karlistische junta het besluit nemen om die plaats te verlaten; het doel van den christinischen brigadier scheen zich echter voor als nog niet tot Estella uit te strekken. Ten elf ure, en dus een uur van zijne aankomst te Allo, begon hij den aanval op de hoogten van Dicastillo, en onderhield dien tot vier ure in den namiddag, toen de karlisten uit hunne stellingen verdreven werden en met een verlies van 40 dooden en 100 gekwetsten de wijk naar het gebergte Montejurra moesten nemen. De christinos, wier verlies op de helft van dat der karlisten wordt begroot, namen vervolgens Dicastillo, alwaar zij onderscheidene woningen verwoestten; denzelfden dag keerden zij van Allo terug en begaven zich den volgenden morgen weder naar Lerin een groten voorraad buit gemaakt koren, haver en wijn medevoerende."

— De berigten langs den gewonen weg uit de Spaansche hoofdstad ontvangen loopen tot den 13den. Men leest daarin het volgende:

" Madrid levert sedert heden morgen vroeg een troisch en indruk wekkend schouwspel op. Op het eerste gerucht van de naderin der karlisten tot op twee uren afstands van de hoofdstad, vatte de gansche bevolking de wapenen op; de nationale gardes streefden als om strijd naar het bewaken van de gevaarvolste posten. Vier en twintig stukken ligt geschut waren gedurende den nacht op verschillende punten geplaats geworden; de kanonniers stonden met de brandende lont bij hunne stukken; vier daarvan stonden in de straat Alcala, twee bij de poort del Sol; terwijl er ook nog op de markt stonden; om het paleis waren er zes geplaatst. De nationale garde en de garnizoenstroepen bivouacqueerden in de straten, de posten werden verdubbeld. — Aan deze maatregel van voorzigt heeft men de rust te danken gehad, die in de hoofdstad gedurende heeft. De gansche burgerij van Madrid heeft haar bedrijf verlaten en de wapenen aangegord; de beurs en winkels zijn gesloten. Te midden dier gewapende bevolking heeft men geene andere kreeten hooren opgaan dan die voor de gehechtheid aan *Isabella II* en de constitutie getuigden.

" Den 11den des morgens hebben 200 ruiters van het garnizoen last gekregen om op verkenning uit te gaan. Hun getal was echter te zwak; na een bloedig gevecht met den vijand, waarin de dappere kommandant der patrouille en een ander officier sneuvelden, zijn zij in goede orde op de hoofdstad teruggetrokken."

Eenigzins latere berigten houden, dat toen men te Madrid vernomen heeft dat de karlisten zich weder eenigzins van de hoofdstad verwijderden, de rigting naar het vorstelijk verblijf Aranjuez nemende, men het niet noodig had geacht de buitengewone dienst der nationale garde en van het garnizoen te doen voortduren, het laatste had dus weder desselfs kazernen betrokken, en de nationale garden waren naar huis gekeerd: in één woord, de krijgshaftige houding was verdwenen en Madrid had zijn vorig zorgeloos aanzien hernomen.

— De *Phare* van Bayonne geeft in een buitengewoon bijvoegsel tot zijn blad, een verslag van het tusschen den karlistischen generaal *Uranga* en de te Andoain verzamelde christinische legermagt, op den 14den, voorgevallen gevecht. Aan het slot van dit verslag hetwelk weinige andere dan de omtrent het bedoelde gevecht reeds bekende bijzonderheden behelst, gaat de *Phare* aldus voort:

" Na dit verslag gegeven te hebben, hetwelk ons te midden der verwarring welke na eene dergelijke gebeurtenis volgt, gedaan is, en hetwelk alzoo misschien wel eenige onnaauwkeurigheden bevat, blijft ons nog over eene andere omstandigheid aan te stippen, waardoor het eenigzins duidelijk zal worden, hoe de brigadier *O'Donnell* eensklaps tegen zulk eene aanzienlijke karlistische magt te kampen heeft gehad. Het schijnt dat er, na de te Pampeluna gesloten schikking, tusschen de militaire overheden dier stad en den genoemden brigadier een plan van operatie beraamd is. De eerstgenoemden toch tasten denzelfden dag de karlisten aan, waarop *O'Donnell*, met oogmerk om derzelver magt te verdeelen, zich van Andoain meester maakte; immers daardoor moesten de karlisten hunne Alavesche en Biscaaische bataillons verzwakken en te gelijker tijd versche troepen naar Pampeluna zenden, waardoor de brigadier *O'Donnell* gelegenheid kreeg om zes dagen te Andoain te blijven, zonder ernstig verontrust te worden. Wij vernemen echter uit eenen brief, den 13den uit Pampeluna geschreven, dat de generaal *Ulibarri*, zich niet met *Leon Iriarte*, kolonel van het scherpschuttenskorps *Isabella* II. heeft willen verstaan om Estella aan te tasten, en dat den *Martin José Iriarte* de onderkoning, last heeft gekregen van zijne regering om niet met de door de oproerlingen ingestelde overheden te Pampeluna te onderhandelen, met welke op den 7den eene voorloopige schikking te Huarte was getroffen. Dezelfde brief behelst dat de onderkoning zich aan het hoofd der troepen gesteld had die zich te Lumbier te vinden, verklarende dat hij de eenige wettige overheid was, waardoor het plan om gezamenlijk tegen de karlisten te handelen geheel geschorst schijnt te zijn. Daarenboven weten wij dat *Uranga*, hiervan onderrigt, den 13den met vier bataillons tusschen Andoain en Urnieta is aangekomen, alwaar hij zijne soldaten zich in het struikgewas heeft doen verschuilen, en langs de geheele linie der christinos verspreiden, waarna hij den volgenden dag den aanval begonnen heeft, die een ongelukkig einde voor de troepen der koningin genomen heeft, daar zijne algeheele vernieling van het engelsch legioen heeft ten gevolge gehad. De aankomst van *Uranga* met zijne magt bij Andoain was aan den brigadier *O'Donnell* ten eenenmale onbekend gebleven, en de regeringloosheid die te Pampeluna heerscht is de oorzaak dat hij niet ter regter tijd van het vertrek van den karlistischen generaal is onderrigt geworden. Terwijl *O'Donnell* dus zijnen vijand te Estella waande, druk besig met de verdediging dier stad, zag hij heim te Andoain op het lijf. De gevolgtrekkingen die wij, na het mededeelen dezer bijzonderheden zouden kunnen maken, zullen iedereen wel van zelf opkomen, en wij gelooven dat de [illegible]

zijn zal andermaal de oorzaken aan te wijzen, die de troepen der koningin onophoudelijk de treurigste verliezen doen lijden. Het volslagen gebrek aan krijgstucht, heeft, door de vereenigde pogingen der voorstanders van regeringloosheid en volksheerschappij te zeer in de gelederen van het constitutionele leger wortel geschoten, dan dat men zich zou mogen vleijen dat voortaan nog iets door hetzelve zou worden uitgerigt."

— Ter beurze van gisteren (21 September) wilde men weten dat den generaal *Damremont* bevel was gezonden om geen acht op eenige poging van *Achmet* tot wederaanknooping van onderhandelingen te slaan: wederom ging er weinig om; de notering was 5 pCt. 108,40, 3 pCt. 79,45, 50: Sp. Ardoins 20⅝, ½, ¾; Pass. 4¾, Nap. rent. 98,20; Rom. L. 101⅛, 101; Port. 3 pCt. 25¼.

Duitschland.

FRANKFORT, den 20sten September.

De regerende hertog van Brunswijk bevindt zich thans te München, en het gerucht wil dat hij voornemens zou zijn, aanzoek om de hand eener Wurtembergsche prinses te doen.

— Sommige duitsche bladen meenen dat de revolutionaire propaganda er op uit zou zijn, om verregaande onlusten in het koningrijk Hannover te verwekken.

— Te Obergladbach, in het hertogdom Nassau, is den 15deser een groot aantal woningen en schuren door een orkaan verwoest geworden, en heeft het veldgewas zeer veel geleden.

— Te Bazel zijn fransche ingenieurs aangekomen, om opnemingen voor het aanleggen van een spoorweg tusschen die stad en Straatsburg te doen.

— Een jong Italiaan, beschuldigd van tot een revolutionnair genootschap te behooren, is op aanzoek der oostenrijksche regering uit Griekenland gebannen, waar het bij de liberale partij groot misnoegen tegen den eersten minister *von Rudhart* heeft verwekt: naardien de landswetten bepalen dat niemand, dan door de uitspraak eener regtbank, verbannen mag worden. Ook mishaagde het velen dat die staatsman niet dan bekende aanhangers van Rusland tot plaatselijke bevelhebbers benoemde, en dat hij gehoor gaf aan de vertoogen der oostenrijksche en russische gezanten tegen de vrijheid der drukpers, niettegenstaande de koning zelf die wilde handhaven.

— Uit Weenen vernemt men van den 12 dezer, dat de voormalige fransche ambassadeur, graaf *de Montbel*, daar uit Kirchberg is aangekomen en dat sedert zijne aankomst het gerucht in omloop was gebragt dat de oudste tak der Fransche koninklijke familie, te weten de hertog en hertogin *van Angoulême* benevens de hertog *van Bordeaux*, eerlang hun verblijf van Kirchberg wederom naar Görtz zullen verplaatsen, om daar den winter door te brengen. Op de reis derwaarts zullen HH. KK. HH. te Salzburg bij de hertogin *van Berry* en te Grätz bij de hertogin *van Berry* een bezoek afleggen. — De aartshertogin *Sophia* heeft op hare reis naar Berchtesgaden mede een bezoek aan de hertogin *van Berry* gegeven.

— Brieven uit Konstantinopel, van den 3isten laatstleden, houden dat de Porte het voornemen gehad zou hebben, om *Hussein*-pacha tot stadhouder van Tunis te benoemen, doch daarvan eerder had afgezien en aan den franschen gezant, *Roussin*, de verzekering gegeven, dat in het bestuur van dat regentschap geene verandering zou plaats grijpen, en dat het oogmerk der Turksche regering geenszins was Frankrijk in eenig opzigt moeijelijkheden in den weg te leggen. — De noord-amerikaansche ingenieur *Rhodes*, onder wiens opzigt de onlangs van stapel gelaten oorlogschepen gebouwd zijn, had kostbare geschenken van den Sultan ontvangen die op niemin last tot het aanbouwen van negen schepen gegeven had.

— Uit berigten uit Konstantinopel van vroegere dagteekening, vernemt men dat de oostenrijksche gewapende stoomboot *Marianne* aldaar den vorigen morgen was aangekomen en dadelijk naar Sebastopol zou vertrekken, om er ter beschikking van den aartshertog *Johan* te blijven, die gemelde hoofdstad eerlang dacht te bezoeken. — Het had groot opzien verwekt dat aan een vreemd oorlogschip het inkomen der Zwarte zee was toegestaan, daar zulke bij het traktaat van Unkiar-Skelessi alleen aan de russische vergund is, en de Porte nog niet lang geleden, op aanhouden van den russischen gezant, verpligt geweest de toestemming tot de doorvaart in te trekken, aan de franche oorlogsbrik *Messange* gegeven.

Het engelsch koopvaardijschip *Caesar*, van Jersey, was in de wateren der Zwarte zee, tusschen Trebisonde en Redout-Kaleh, door de russische kruisers aangehouden, doorzocht en naar Gheelendjik opgebragt, waar het eerst na verloop van vier dagen door den admiraal is ontslagen.

In Wallachye vertoont zich, onder de bojaren een hevig misnoegen tegen den invloed van Rusland op de handelingen der regering.

De pest, die te Konstantinopel aan het afnemen is, woedde nu in Bulgarye, zoodat te Rutschuck achtien honderd menschen in eene week daaraan gestorven waren, en zij had zich ook in Servie geopenbaard.

— Te Smyrna had men berigten uit Alexandrië, volgens welke *Mehemed Ali* zich nog altijd op Candia ophield, en er denkelijk tot de helft van September blijven zou, daar het klimaat er een gunstigen invloed op zijn gestel uitoefende.

Nederlanden.

BREDA, den 23sten September.

De legatieraad van Z. M. bij het Wurtembergsche hof, die laatstelijk de functien van zaakgelastigde bij hetzelve waarnam, de heer *J. U. van Eck*, is tot minister resident te Stuttgart benoemd.

— Den 20sten dezer is te Leyden overleden de hooggeleerde heer *Simon Speyert van der Eyk*, emeritus hoogleeraar in de wis- en natuurkunde aan de hoogeschool aldaar. (Zie verder onder de rubriek *Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.*)

— Den 19den dezer is te Zierikzee, in den ouderdom van ruim 78 jaren, overleden de hoog-edel gest. heer *Cornelis François de Jonge*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, gepensioneerd generaal-majoor, en voormalig lid van het hoog-militair gerechtshof.

Vorst en Vorstin *Leopold* zijn eergisteren avond van hunne reis naar Londen, op het kasteel van Laeken teruggekeerd. Van het bezoek dat zij, naar men vroeger verzekerde, in het kamp van Compiegne zouden afleggen, heeft men verder niets vernomen. Beiden zullen echter naar men uit Gent schrijft, de aanstaande plegtige opening van den ijzeren spoorweg van die stad naar Thienen bijwonen. Hierdoor zal dus aan deze vlaamsche stad eene grootere eer wedervaren dan aan de stad Leuven, welke vorst *Leopold* had uitgenoodigd om bij de feesten tegenwoordig te zijn, die aldaar onlangs, ter gelegenheid van de inwijding van den spoorweg van Mecheten naar Leuven gegeven zijn, aan welke uitnoodiging, door het vertrek van vorst en vorstin *Leopold* naar Engeland, niet beantwoord is kunnen worden. — Men vernemt dat reeds een aantal tot bijwoning der opening van den Gentschen spoorweg uitgenoodigde aanzienlijke personen derwaarts zijn vertrokken; uit Antwerpen hebben zich eergisteren 60 voorname personen, in vijf eerde wagens, langs den Mechelenschen spoorweg derwaarts begeven.

— Gisteren (22 September) waren ter Antwerpsche beurs genoteerd: Belg. 101⅞; O. Met. 104⅞ Sp. Ard. 18⅝ à 18 kontant; 18, tegen den 25sten; Diff. 7; Nap. rent. 91¼, B. Tay. 56; Sicil. 90¾; Rom. L. 100; ditto Cert. te Antw. 98¼; Braz. 86¼.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Op den 17den dezer vervolgende dagen heeft de hoogeschool van *Göttingen* het doorregtsmeesterschap aangekondigd feest van haar honderdjarig bestaan gevierd. Onder het aanzienlijk getal vreemdelingen en vroegere kweekelingen der hoogeschool, die zich tot bijwoning van het feest naar *Göttingen* hadden begeven, behoorde ook de vermaarde geleerde A. von Humboldt. De studenten der hoogeschool hadden in den avond van den 16den zich voor het hotel verzameld, waarin de heer von Humboldt zijn intrek genomen had, en hem door eene luid vreugdegejuich van hunne vereering doen blijken. De heer von Humboldt verscheen op het balkon van het gebouw en hield aan de verzamelde studerende jeugd, onder de diepste stilte, een aanspraak, waarbij hij hoofdzakelijk in kennen gaf, dat hij gedurende al de lotwisselingen van zijn leven steeds met liefde gedacht had aan de stad en hoogeschool van *Göttingen*, waar hij voor 50 jaren zijne natuurkundige vorming had erlangd, en dat hij het als een groot voorregt beschouwde in den avond van zijn leven nog het jubelfeest der hoogeschool te mogen bijwonen. Den 17den is ook de koning van *Hanover* te *Göttingen* aangekomen en heeft aan de godsdienstige plegtigheden van den eersten dag der feestvierig deel genomen. Kort na 's konings dankomst hebben al de studenten der hoogeschool, hunne hoogleeraren en een aantal aanzienlijke genoodigden zich in plegtigen optogt naar de Johanneskerk begeven. De studenten waren, naar hunnen landaard, in banden verdeeld, en werden er banniëren, met het wapen van het land waartoe zij behoorden, voor den uitgedragen; de hoogleeraren waren in een nieuw ambtsgewaad verschenen. Onder dezelve merkte men met genoegen den beroemden Blumenbach op, die, in weerwil zijner hooge jaren, op den arm van zijnen zoon leunende, den stoet volgde. In de kerk werden godsdienstige gezangen, door muzijk begeleid uitgevoerd en daarop, naar aanleiding van 1 *Kon.* XIX, vers 9-14, eene toepasselijke leerrede gehouden, waarvan het hoofddenkbeeld was, dat de nasporing der waarheid, zooals die op de duitsche hoogescholen plaats had, eene aannadering de Godheid behoorde te zijn, bevonden hij daarbij van de denkbeelden in den tekst, omtrent de wijze waarop de Almagtige zijne tegenwoordigheid verkondigt, een treffend gebruik gemaakt. Na den afloop der godsdienstoefening, trok de stoet naar een plein der stad, waar, onder het gebulder van het geschut, een nieuw standbeeld van den Engelschen koning Willem IV hetwelk op kosten der regering van *Göttingen* opgerigt is, onthuld werd. Des namiddags gaf de koning in een daarvoor ingerigt lokaal, eenen maaltijd, waarbij de heer von Humboldt aan zijne regterhand was geplaatst. Ook legde Z. M. een bezoek bij den hoogleeraar Blumenbach af. Des avonds werd *Göttingen* een muzijkfeest gegeven waarbij eene ode van Klopstock, met muzijk van Romberg, werd uitgevoerd; ook was dien avond de geheele stad verlicht. Den 18den zou het kerkelijk feest door een onder van meer akademischen aard worden opgevolgd.

RUSLAND. — De cholera heeft te *Napels* twee Russen van groote verdienste weggenomen: te weten, de schilder Lawon, die zich

naar de Italiaansche school had gevormd en het uitzigt gaf van eenmaal door zijn penseel de galerijen van *St. Petersburg* met oorspronkelijke stukken op te luisteren. De andere rus is de geneesheer En. Fuss, die zich evenzeer door zijne diepe kennis, als door zijne zorgen voor het heil der menschheid onderscheidde. — Op den 11den Augustus werd te *Kiew*, in tegenwoordigheid der geestelijkheid en der hooge autoriteiten, met de gebruikelijke plegtigheden de eerste steen gelegd voor het gebouw der hoogeschool aldaar.

Engeland. — Sedert de maand April ll. heeft de regering eene som van 4,5[illegible] p. st. uit de civiele lijst afkomstig, voor pensioenen aan een aantal personen bestemd. Onder de lieden die in deze begunstiging deelden, behooren de geleerden M. Faraday voor 300 p. st., sir D. Brewster, voor 200 p. st., alsmede de Iersche dichter T. Moore, voor 300 p. en den Ierschen novellist J. Banim voor 150 p. Het gezamenlijk bedrag van bovengezegde pensioenen beloopt thans 75,887 p. st. — Een der londensche letterkundige weekbladen geeft een verslag van de jongste zitting der Maatschappij van plantenkunde. Door den secretaris werd daarin voorgelezen eene mededeeling van den heer R. Schomburg, correspondent van het londensch Geographisch genootschap, uit *Nieuw Orleans*, in *Berbice*, van den 11den Mei 1837 gedagteekend, en zulks betreffende eene nieuwe, ontdekte soort van de familie der waterlelien. Krachtens vergunning van de koningin is deze nieuwe bloem *Victoria-Regina* geheeten geworden. Bij de mededeeling werden overgelegd een aantal fraaije teekeningen dezer plant, welke gevonden wordt aan de oevers der rivier *Berbice* in Engelsch *Guiana*. Door denzelfden plantenkweeker werd ook eene nieuwe soort van *loranthus* ontdekt, door hem *loranthus smythie* genoemd, ter eere van eene voorname liefhebster der Botanick, James Carmichael Smythie geheeten. — De vermaarde zeekapitein Back, die in 1836 naar de Noordpoolzee zeilde ter opsporing van den kapitein Ross, is den 6den dezer aan boord van Z. M. schip *Terreur* te *Lough Swilly* op de kust van *Ierland*, behouden aangekomen. Op zijn' reistogt vernomen hebbende, dat kapitein Ross in verligheid was, zettede hij voor eigene rekening en naar zijne eigene denkbeelden zijne ontdekkingen voort. Het vaartuig, aan welks boord hij zich bevond, is in zeer slechten staat teruggekomen, zijnde gedurende een jaar lang, van Augustus 1836 tot Julij 1837, tusschen ijs beslopten geweest, terwijl de equipage [illegible] veel van scheurbuik te lijden had; [illegible] tusschen het ijs omdoolende Esquimaux geweest; hebbende het vaartuig, sedert het verlaten van *Engeland*, nergens het anker kunnen laten vallen. De kapitein Back is onmiddellijk over *Dublin* naar *Londen* vertrokken. — Het ongelukkig lot van heer Cocking heeft de britsche roekeloosheid nog niet kunnen afschrikken; zekere Hampton heeft een nieuwe valscherm of parachute uitgedacht, waarin hij een zoo groot vertrouwen stelt, dat hij een der voorname luchtreizigers, Graham, op deszelfs eersten togt wil verzellen en van eene aanmerkelijke hoogte met zijn scherm vervolgens wil nederdalen. Wenschelijk ware het geacht dat de overigheid zou tusschen beide treden, om deze soort van zelfmoord te verhinderen. — De heer Cartis, vermaard oculist te *Londen*, vervaardigt tegenwoordig [illegible] brillen, die de oogen gedurende de reis op een spoorweg beveiligen tegen de kolendamp en den wind.

Frankrijk. — [illegible] heeft in de vorige week eene [illegible] openbare vergadering gehouden, gewijd aan de hulde en de gedachtenis van vroegere thans gestorvene medeleden. Zoo vol leven en geschikt om de hartstogten op te wekken, als de vorige bijeenkomst was, waarin de heer Arago als de onbepaalde lofredenaar van het openbaar en bijzonder karakter van Carnot optrad, zoo bedaard en vredelievend mogt de tegenwoordige genoemd worden, waarin de heer Flourens de verdiensten der natuurkundigen Desmontaines en Labillardière scheidde en de vele betrekkingen tusschen deze beide geleerden onderling, in genoegzaam overigens veel verschillende, uiteen zette. Na hem las de heer A. Brogniart eene verhandeling voor, over den aard van de planten, die de aarde bedekken op de verschillende tijdstippen van derzelver vorming. De studie waaraan de heer Brogniart zich toegewijd heeft voornamelijk bestaande in het zooveel mogelijk tot een geheel brengen van de planten der voorwereld, door behulp van de fragmenten, welke men in versteeningen en diepe aardlagen ontdekt heeft, had hij hier eene schoone gelegenheid, om in eene stoute, mogelijk wat gewaagde beschrijving de omwentelingen af te schetsen welke onze aardbol ondergaan heeft en de uitwerking die deze schokken bijzonder op het plantenrijk heeft uitgeoefend, waarvan nog zoovele sporen, zoo als bijv. in de steenkolen en in de overblijfselen van voormalige bosschen tusschen de keerkringen, enz., voorhanden zijn.

Nederlanden. — In de Leidsche courant leest men, onder dagtekening van 24 September: „Op gisteren ondervond onze Hoogeschool wederom een groot verlies door het overlijden van den Hooggeleerden heer Simon Speijert van der Eijk, *Emeritus Hoogleraar in de Wis- en Natuurkunde* aan de Hoogeschool alhier. — Hoewel sedert eenige jaren Professor Emeritus en door toenemende ligchaams-zwakte verhinderd zijne lessen aan de studenten mede te deelen, is hij evenwel eene lange reeks van jaren met lofwaardige vlijt en den besten uitslag bezig geweest de akademische jongelingschap te onderwijzen. Van een goedhartig en vrolijk karakter, was hij meer de vriend, dan de strenge leermeester der jongelingen, die hij menigmaal om zich verzamelde, en door de voortbrengselen van zijn dichterlijk vernuft, hetwelk hij in Latijnsche verzen heerlijk schoon uitdrukte, aan zich boeide. Zeer velen zullen zich de aangenaame uren, in zijne tegenwoordigheid doorgebragt, nu met aandoening herinneren. Ofschoon dan nu overleden, leeft hij in gedachtenis van velen, die hem kenden en waardeerden, en zijne verdiensten, in de rakken, waarin hij onderwijs gaf, wisten op prijs te stellen. — Simon Speijert van der Eijk, geboren in den Briel, den 26sten van Lentemaand des jaars 1771, werd alhier, in den jare 1796, tot Lector in de natuurkunde en hoogere Wiskunde benoemd, en aanvaardde dien post, op den 8sten van Wijnmaand, met eene redevoering *over het vermogen der hoogere Wiskunde, zigtbaar in de volmaking der Natuurkunde, der Sterrekunde en van andere Wetenschappen en Kunsten.* In den jare 1797 tot buitengewoon Hoogleeraar bevorderd, sprak hij, op den 18den van Wijnmaand, *over het belang om de studie der Waterweegkunde, vooral in ons Gemeenebest, te bevorderen.* Bij zijne benoeming tot gewoon Hoogleeraar in den jare 1799, sprak hij, op den 27sten van herfstmaand, *over het nut en de voordeelen, uit eene zorgvuldig beoefening van de wetenschap der Wis- en Natuurkunde voor het gemeene leven uitspruitende.* Bij de nederlegging van het Rectoraat, in den jare 1809 door hem gevoerd, sprak hij een Latijnsch dichtstuk uit *over de voortreffelijkheid en onbruikbaarheid van den menschelijken geest, zigtbaar in verscheidene kunsten en wetenschappen, vooral die tot de Wis-, Natuur- en Sterrekunde betrekking hebben.* Op den 8sten van Sprokkelmaand des jaars 1816, las hij, na de voleindigde redevoering van den afgedankten Rector J. M. Kemper, een Latijnsch dichtstuk voor, tot de jongste gebeurtenissen in *Europa* en ons vaderland betrekking hebbende. In den jare 1817, op nieuw met de Rectorale waardigheid bekleed, sprak hij, bij de nederlegging daarvan, een Latijnsch dichtstuk uit, *ter aanwijzing, dat niets in de natuur ons ten volle bekend is, of over de enge grenzen welke aan de menschelijke kennis van allerlei zaken gesteld zijn.*"

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (22 *September*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52¾, $\frac{15}{16}$; ditto 5 pCt. 101$\frac{3}{16}$, 101; Kansb. 22$\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, 1$\frac{1}{16}$; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93¾; ditto 3½ pCt. 76$\frac{1}{8}$; Handelm. 162$\frac{1}{2}$, 163, 162$\frac{3}{4}$; O. Indie 5 pCt. 98⅞, 99; Ardoins van 85 £ 18$\frac{1}{16}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$; Diff. 20¼; Met. 5 pCt. 109; ditto 2½ pCt. 57¼; Col. 19$\frac{15}{16}$; Per. 1$\frac{5}{8}$.

*** Bij A. F. OONINCX, Kastelein op het *Huis ter Woude* zullen morgen (Zondag) middag, den 24sten, ten *vijf* ure, eenige fraaije MUZIJKSTUKKEN worden uitgevoerd.

*** Men vraagt *twee* bekwame KOETSIERS-KNECHTS, in staat om met goed Tuig om te gaan, waarvan *een* als MEESTERKNECHT kan dienen; — als ook IEMAND eene goede hand schrijvende, ongehuwd, en in staat om eenige Administratie waar te nemen en opzigt te houden, tevens geschikt als REISBEDIENDE, tegen genot van Kost, Inwoning en een behoorlijk Salaris.

Allen behooren van goede Getuigschriften voorzien te zijn en gelieven zich met *franco*-brieven te adresseren aan de Boekhandelaars F. KLEEUWENS & ZOON, te *Goes*, onder Letter Q.

*** A. MEEUWESEN en CHR. VERKAAR & COMP., hunne KAARSENMAKERIJ alhier, te *Breda*, in hun Etablissement in de Nieuwstraat, Wijk B. N°. 203, geplaatst hebbende, bevelen zich in het gunstig aandenken hunner geëerde Begunstigers, zoowel binnen als buiten deze Stad; belovende eene allezins prompte en civiele bediening.

IN NAAM DES KONINGS.

VERKOOPING

bij Gerechtelijke Uitwinning, ter Rolle van de Regthank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Breda, *van:*

1°. Eene HUIZINGE en daaraan behoorende PAKHUIZEN, LOODSEN, PLEIN en ERVE, staande en gelegen aan de Oostzijde van de Haven te Breda, Arrondissement Breda, belend: zuid de Heer P. A. WOUTERS, west de Havenkant, noord de Heer VAN HAL, en oost het volgende perceel, gequoteerd C. N°. 269, en op het kadaster voorkomende [illegible] 1021, bewoond bij den gearresteerden PIETER HUYSERS Az.

2°. Twee HUIZEN en ERVEN, door communicatie-deuren aan elkander verbonden, staande en gelegen aan de westzijde van de Visscherstraat te Breda, Arrondissement Breda, belend oost de Straat, zuid P. A. WOUTERS, noord de erfgenamen van wijlen den Heer VAN HAL, west het vorige perceel, gequoteerd C. Nos. 313 en 314, op het kadaster voorkomende sectie A. N°. 1037, zijnde het Huis N°. 313 in gebruik bij de Weduwe JAN DE BIE, en het Huis N°. 314 bij den Heer ADRIANUS BOUWENS.

3°. Eene HUIZINGE en daaraan behoorende MAGAZIJN, TUIN en ERVE, zijnde vroeger drie Huizen geweest, staande en gelegen aan de noordzijde van de Oude Vest, bij de Keizersbrug, te Breda, Arrondissement Breda, belend oost de Heer M. WIJNANDS, west het Arm-Kinderhuis, zuid de

Straat, en noord de erven van den President LE HEU, gequoteerd A. N°. 366, op het kadaster voorkomende sectie B. N°. 853, in huur bij de Stad Breda, en bewoond bij den Luitenant KOSTER.

4°. Het Gebouw DE SCHOUWBURG, daaraan annexe WONING, en eene aan de noordzijde daar tegen staande HUIZINGE, HOF, PLEIN en ERVE, hebbende den Uit- en Ingang door eene Poort aan de Veemarkt, staande en gelegen aan de noordzijde van de Oude Vest te Breda, Arrondissement Breda, belend oost de Heer Mr. P. GOUVERNEUR, west het Gereformeerd Weeshuis, zuid de Straat en noord de Heer FLOOREN en andere; gequoteerd A. Nos. 567 en 549, en op het kadaster voorkomende sectie B. N°. 505, zijnde de Woning in het gebouw de Schouwburg bewoond bij THERESIA WILLEMS, en de andere Huizinge bij ANTONIE VERMEULEN.

5°. Twee Blokken of eene dubbele Straat HUISJES, mitsgaders nog een Blok Huisjes, oostwaarts daartegen komende, en met den grond of erve daartoe behoorende, uitmakende de gewezen Antwerpsche Barakken of Kazerne, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, nabij den Haagdijk, bij den [illegible] oost en zuid ANTONI HEYMANS en de Wal, west de Heer JOHANNES SMITS en andere, en noord de Gampel of Achterom, gequoteerd B. N°. 1 tot en met 85, op het kadaster voorkomende sectie A. N°. 518 tot en met 557 en N°. 645 tot en met 689, in huur bij diverse personen.

6°. Eene HUIZINGE en ERVE, bevattende vier Boven- en vier Beneden-Woningen, bekend onder den naam van het Passantenhuis, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, aan het einde van de Boschstraat aldaar, op de oostzijde van zekeren Gang bij den Wal, die oost- en zuidwaarts daartegen komt, belendende ANTONIE OOMEN ten noorden en den Gang ten westen, gequoteerd A. N°. 634, en op het kadaster voorkomende sectie B. Nos. 311, 312, 313 en 314, in huur bij diverse personen.

7°. Twee HUISJES en ERVEN, onder eenen gevel gebouwd, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, bij de Boschstraat, op het Gasthuiseinde aldaar, in den Gang achter de Huizinge genaamd *Rapenburg*, noord en west [illegible] VAN RIEL, zuid de Heer VAN MIERLO, en oost de Heer W. DE HAAN Tz., gequoteerd D. Nos. 258 en 259, op het kadaster voorkomende sectie A. N°. 596, het eene gemerkt D. N°. 258, bewoon bij MARTINUS JESPERS, en het andere bij CORNELIS STERKENS.

8°. Eene HUIZINGE, HOFJE en ERVE, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, aan de noordzijde van de Akkerstraat aldaar, belend oost ADRIANUS VAN GILS, west de Heer W. BEENS, zuid de Straat en noord de erven J. DE MEEL, gequoteerd A. N°. 155, en op het kadaster voorkomende sectie B. N°. 922, bewoond bij JAN SLOKKERS.

9°. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, op de oostzijde van den Gang, achter de Huizinge genaamd *de Koevpet*, uitkomende in de St Jansstraat aldaar, belend ten zuiden JOSEPH TEULINGS, ten noorden de erven LANGLOIS, ten westen de Gang en ten oosten de Weduwe VAN RIEL, gequoteerd A. N°. 484, op het kadaster voorkomende sectie B. N°. 799, bewoond bij GERRIT ROUVER.

10°. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, op de noordzijde van de Wijde-Steeg of Potkanstraatje aldaar, belend oost P. DE BRUYN, west M. VAN RIEL, zuid de Steeg en noord de erven KOSTERMANS, gequoteerd C. N°. 280, en op het kadaster voorkomende sectie A. N°. 1044, in huur bij de Weduwe P. DE MOOIJ.

11°. Eene HUIZINGE, STAL of SCHUUR, PLEIN en ERVE, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, op de oostzijde van den Nieuwen Haagdijk of Fellen-Oord aldaar, belend zuid het volgende perceel, noord JAN PAULUSSEN, oost de Weduwe F. MOONEN en andere, en west de Straat, gequoteerd B. N°. 391, op het kadaster voorkomende sectie A. N°. 460, bewoond bij JAN HOLLAARS.

12°. Eene HUIZINGE, GANG en twee ACHTER-WONINGEN, genaamd *de Gouden Leeuw*, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, op de oostzijde van den Nieuwen Haagdijk aldaar, zuid A. LAURYSSEN, noord het vorige perceel, oost de Weduwe F. MOONEN en andere, en west de Straat, gequoteerd B. N°. 392, op het kadaster voorkomende sectie A. Nos. 461, 462 en 463, in huur de Huizinge bij MEIJER VAN STER, en de Achterwoningen bij JAN HOUTERMANS en H. VAN DONGEN.

13°. Eene HUIZINGE en ERVE, genaamd *de Rozenkrans*, staande en gelegen te Breda, Arrondissement als voren, op de westzijde van den Nieuwen Haagdijk, omtrent de Antwerpsche Poort aldaar, belend zuid de Weduwe ANTONIE BATEN, noord de erven HENDRIK BAX, oost de Straat, en west de Wal en andere, gequoteerd B. N°. 442, op het kadaster voorkomende sectie A. N°. 493, in huur bij PIETER FAAS.

Welke voorschreven Goederen zijn in beslag genomen ten verzoeke van den Heer EMMANUEL JOSEPH COLLIER, Koopman, gedomicilieerd te Amsterdam, die tot zijn Prokureur gesteld heeft Mr. PAULUS GOUVERNEUR, Advocaat-Prokureur bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Breda, wonende aldaar op de Veemarkt, Wijk A. N°. 555, ten laste van den Heer PIETER HUYSERS Az., Koopman en Aannemer, wonende te Breda, bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder JOHANNES KORNELIS VEERMAN Jz., van den twaalfden Julij een duizend acht honderd zeven en dertig, dienzelfden dag door den Heer GYSBERT VAN DEN ENDEN, Griffier bij het Vredegeregt in het Kanton Breda, wonende te Breda, en door den Wel-Edel Gestrengen Heer Mr. JAN FRANS DE ROY, Burgemeester der Stad Breda, wonende aldaar, die beide van hetzelve kopij ontvangen hebben, gevisseerd, den volenden dag te Breda geregistreerd, en op dien dag ook overgeschreven ten Kantore der Hypotheken aldaar, in deel drie, numero vijf en veertig, en ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg voornoemd, den veertienden daar aanvolgende, in deel drie Numero drie.

De eerste Afkondiging van de Memorie van Lasten heeft plaats gehad op Dingsdag den twee en twintigsten Augustus een duizend acht honderd zeven en dertig.

De voorschreven Goederen zijn ter openbare Rolle van den Negentienden September een duizend acht honderd zeven en dertig aan den Prokureur-Executant provisioneel toegewezen, het eerste perceel op zes honderd gulden; het tweede perceel op drie honderd gulden; het derde perceel op vier honderd gulden; het vierde perceel op drie honderd gulden; het vijfde perceel op zes honderd gulden; het zesde perceel op een honderd gulden; het zevende perceel op vijftig gulden; het achtste perceel op vijftig gulden; het negende perceel op vijftig gulden; het tiende perceel op vijftig gulden; het elfde perceel op vijftig gulden; het twaalfde perceel op een honderd gulden en het dertiende of laatste perceel op vijftig gulden.

De definitive toewijzing zal plaats hebben ter openbare Rolle van de Regtbank voornoemd, op Dingsdag den een en twintigsten November een duizend acht honderd zeven en dertig.

De Prokureur van den Executant,
GOUVERNEUR.

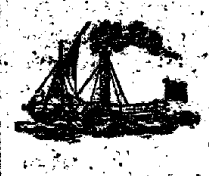

STOOMBOOTEN.

WILLEM DE EERSTE,
KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal; te Tiel bij J. DEERNA; te Rommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij E. DE HEEN; te Dordrecht bij C. SMITS aan den Rietdijk; te Rotterdam bij N. SPRUYT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij STAAS.

*** Door F. P. STERK, te *Breda*, is op den 11. September aan Heeren Burgemeester en Wethouders zijner Woonplaats op nieuw ter Vertaling vertoond, *Galerie des Grands et de l'Histoire etc.*, vroeger vertoond den 16. Meij dezes jaars.

Ten huize van bovengenoemden Boekhandelaar zullen op Maandag 9. October en volgende dagen, worden verkocht, twee VERZAMELINGEN van BOEKEN, eenig MUZIJK en LIEFHEBBERIJEN, welke op Zaturdag den 7. voor een ieder te zien zullen zijn. De Catalogus derzelve zal op Dingsdag den 27. dezer maand verkrijgbaar zijn. Ook zijn nog Exemplaren bij hem voorhanden van de Beschrijving van den IJzeren Spoorweg, door W. VAN HOUTEN, met eene Plaat voor . . . . . *f* 0,75.

WILLEMSEN, *Hoogduitsche Spraakkunst*, in plaats van *f* 3.— voor . . . . . - 2,40.

BEIJER, *Der Telemach für die Jugend* . . . . . - 0,90.

KAPPELHOFF, *Englisch Grammar* . . . . . - 0,90.

VAN DER AA, *Lees- en Vertaalboekje* . . . . . - 0,60.

Mr. J. H. HOEUFFT, *Proeve van Bredaasch Taaleizen* . - 6,90.

NB. Bij de vorige plaatsingen dezer Annonce is de opgave van den Kijkdag, alsmede van dien waarop de Verkooping zal plaats hebben, abusief gebleven.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.